

ACC. N:R M. 9883:1-5.

Landskap: *Värmland*

Upptecknat av: *B. O. Bondesson*

Härad: *Färnebo*

Adress: *Lesjöfors*

Socken: *Rämn*

Berättat av: *Färman N. Nordström*

Uppteckningsår: *1945*

Född år *1871* i *Lesjöfors*

Bröllop och bröllops seder.

s. 1-5.

LuF. 52.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 9883 /

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bröllop och bröllopposeder.

Vigselring brukades allmänt och den som var fattig sparade alltid så han hade att köpa en vigselring för.

Endast en ring av guld dugde vid själva vigseln. Det hände t.o.m. att man lånade en guldring för själva vigselakten. Så var fallet med en person i Rämsberget, som gifte sig men inte hade råd att köpa en guldring. I vardagslag hade man inte någon ring alls i arbetet och om man hade en ring var det en giktring, mässingsring.

Någon insamling till prästen, som förrättade vigseln förekom inte, men, om vigseln skedde i prästgården, hade man förning med sig till honom för besväret.

Vid bröllopsmiddagen placerades brudparet på den förnämsta platsen med de närmaste släktingarna på ömse sidor.

Rätterna tillagades efter råd och lägenhet. Ostkaka var en ganska allmän rätt bl.a. vid bröllop.

Eftersom det var fint att låta truga sig många gånger, följdes denna sed av samtliga bröllopposeder. För brudparet, särskilt för bruden lades de bästa kakorna.

LUF 52.

ACC. NR M. 9883: 2.

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Musik av fiol och nyckelharpa förkom vid finare bröllop. Det spelades under middagen och då dansen började, skulle den öppnas av brudparet. Så sattes fram en tallrik e. d. på ett bord och i den lades en penning av den, som ville dansa med bruden, vilken inte heller fick neka dansen med vem det vara månde. Till dansen kom nämligen många utomstående. De på så sätt indansade pengarna tillföll bruden. Det hände att mer eller mindre berusade personer kom tillstädes och de knusslade inte med avgiften. Både sedlar och silvermynt av olikavalörer lades på den avsedda skålen.

Vad som lämnades kvar på bordet under måltiden vid var och en tallrik skulle tomtormen ha för att bringa lycka för brudparet.

Till slut skulle kronan dansas av bruden. Då dansade man ut ur huset och ut på backen och så fick kronan falla till marken.

Tärnor och marskalkar förde brudparet till sängs, sedan sängen förut bäddats av tärnorna.

Att kläda bruden för bröllopet var anförtrojt en kunnig person.

Det hände, att man hämtade brudkläderska ända från Filipstad, då det var mycket fint bröllop.

ACC. N:R M. 9883:3LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Brudens dräkt var svart ända fram till 1880- 1890 talet, då den vita bröllopsdräkten kom i bruk och ersatte den svarta.

Rämens socken äger ingen brudkrona. Den finns i den gamla moderför-samlingen, Gåsborn, och de som vill ha kyrkkrona fick låna där.

Rämens socken var annex till Gåsborn ända fram 1880-talet.

Den vanligaste brudkronan var dock myrtenkronan. Den användes också allmänt. Men man nöjde sig även med krona av lingonris, om man inte hade någon annan att tillgå.

Skedde bröllopet under sommaren, kläddes ingången till bröllopsgården med björkar, som band^s samman till en äreport, och längs gången fram till trappan stod ~~stod~~^{björkar} i rader å båda sidor. ~~och~~.

Mot kvällen samlades ungdom från alla håll att titta på bruden och skjuta, så det knallade. Det hände t.o.m. att murbruket rasade ner, då knallarna blev för kraftiga och laddningarna för stora.

Skedde bröllopet under vintern hade man granar istället för björkar vid bröllopgården. "Ut me brua!" skreks det. Och bruden kom ut.

Om kvällen gick gästerna till sängs och då det var många ^{gäster} och sängplatserna få, bäddade man syskonsäng på golvet med flickor och

ACC. N:R M. 9883:4.

4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

pojkar om varandra, och de samsades om~~yr~~ utrymmet på bästa sätt. Vanligt var också att en pojke och en flicka tydde sig ihop och den som blev utan partner skämtades med. Var det en pojke som blev utan benämndes han "tyttgubbe". Det är namnet på gamla ogifta ungar här i be^hslagen.

Var bruden icke mö, utan hade ett barn innan äktenskapet, bar hon inte krona vid bröllopet.

Långt innan bröllopet bestämdes hade de unga kommit överens om att ingå äktenskap, och varje onsdag och lördagskväll gick pojken iväg till flickan. Det hette att han var på "friing".

Onsdagskvällen kallades också fördenskull "lille lördagsafta".

Många äktenskap ingicks först sedan kvinnan var grossess. Det ansågs inte för någon skam, om äktenskapet blev av, ifall kvinnan var havande före giftermålet. Uppfattningen härom blev mer och mer avtrubbad, så att en mor yttrade när hon fick vetskap om att dottern var grossess: ja, då man har flickor får man väl vara beredd på det. Det var för henne en helt naturlig sak.

Alla de kända äktenskap som på så sätt blivit "tvungna" ha i de

ACC. N:R M. 9883:5

5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

allra flesta fall blivit lyckliga. När det en gång gällt att ta
ansvaret ha ingen av parterna tvekat, fast det många gånger sett
problematiskt ut.

Men att flytta samman utan vigsel, som skedde med somliga personer,
ansågs som oanständigt och betraktades som skojaraktigt.

Ett uttryck som användes om den som lysas för är att "han brutit
benet", eller "sparkat låret av sig".

Hur detta talesätt uppstått har inte varit möjligt att få reda på.